

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden, September 13-dik napján, 1814-dik esztendőben.

I r l a n d i a.

Az *Irlandiai* R. Catholicus fő Papság ilyen szeretséltető irást intézett Pius Pápa ő Szentségéhez: —

„A' keresztények' reménsége végezet-
re ismét felelevenüle; 's a' Catholica Anya-
szentegyház — istennek jó és ditsőséges
embere *VII-dik Pius*, mi fő Pásztorunk!
a' ki valamint magad elszánásával, úgy, és
nem kevesebbé a' te leg főbb hatalmadnak
megoltalmazásával; nállunk a' Krisztusnak
példaadását megújítottad, a' te megtartatá-
sod és nyomorgattatásaid közzül isak az
Isteni végzés' erejével lett megszabadulá-
sod által, a' melly nyomorgattatások tége-
det szent hivatalodnak folytatásában éppen
olly erőszakosan megakadályoztattak, mint
személyes virtusaidnak méltóságát megsér-
tették — a' maga telyes méltóságára ismét
fellepe. Azoknak a' külömbkülömb nem-
zeteknek, mellyek a' mogok rabszolgai
állapottyokra réá unván, minden erejeket
arra fordították, hogy a' despotismust meg-
buktatbassák, kedves vala ez a' történet;
tárgya vala ez minden jök' örvendezési-
nek; a' Catholicusokra nézve pedig, az ő
közönségés óhajtasokúak, kívánságáknak,
és könyörgéseiknek nagy czélja vala ez.
Nállunk Szent Atya! kik a' keresztény
közönségnek illy szorongattatásai között

a' mi késerúségünket legelőbbször, és olly
feunhangon kinyilatkoztattuk, hogy a' te
szeretett népednek fájdalmas panaszolko-
dásai a' mi sóhajtozásainkat Rómából ek-
hőztatták vissza; a' kik leg kisebb tar-
tozkodás nélkül erősítettük azt, hogy egy
ily rettenetes barbarusságnak sokáig tartani
lehetetlen; a' kik a' te fogságodnak ide-
je alatt a' te megsérthetetlen jussaidnak
minden *usurpáltatása* ellen nyilván való
módon protestáltunk — nállunk ez a' tör-
ténét, a' közönségesnél nagyobb örömet
gerjesztett. Mi a' leg rendkívül valóbb
szerentsétlenségek között meggyőzhetle-
nül megbizonyítottuk erántad való hajlan-
dóságunkat. — „A' te job kezed, ó Ur!
hatalommal dolgozott a' te ditsóítottesedre;
a' te job kezed, ó Ur! össze tördelte a'
te elleségeidet; te a' te mindenhatóságod
által leverted azokat, a' kik ellened tusa-
kodtak; a' te lehelleted szélvész vala, és
őket a' tenger fedi.“ —

„Mingyánt a' mi Szentségednek tartozó
hódolásunk után a' te Kardinálisaidnak
nagy méltóságú gyülekezete érdemi leg-
közelebről a' mi leg nagyobb és legtelye-
sebb tisztelettel való megelegetésünket
— Átaljában semmi ditséret, semmi ma-
gasztalás nem elégséges ezen emberek'
hérosi áthatatosságának érdeme szerént, va-
ló hirdetésére. Atyai karjaid közzül ki-

szakasztatva, külömbkülömb fogházakba zárattatva, messze földön lévő helyekre számkivettelve, távol lévén a' kísértetések által való megaláztatástól, a' magok nagy lelkűségek, erántad való hajlandóságok, principiumaik, kötelességeiknek telyesítése, 's megronthatatlan tulajdonságaik által, megkülömböztetett tiszteletet nyertek ők magoknak az egész világon. Röviden szólva, rendkívül való hírt nevet szerzettek, és ezt a' túztól 's minden veszedelemtől megoltalmazták, a' mellyek az ő külső méltóságaikra robantak. Élnei kell az ilyen ditsősségnak; tiszteltetni kell ennek a' jövőendő világban is. —

„Most már a' Szentséged' közbenjárása által azt kérjük, hogy a' mi tiszteletre méltó Collégáinknak, az Olasz országi Püspököknek; szerentsét kívánhassunk. Ők is szenvedtek inségeket, szükségét, és rettegeéseket. Törvéntelen erőszakot 's hazájokból való számkivettetést kellett szenvedniük. A' bűn, a' mivel vádoltattak — valósággal igen ditsősséges bűn — a' Szentségedhez viseltető ragaszkodás volt. Hanem már ők is tapasztalták a' dolgoknak örvendetes megváltozását. — Éppen illy kevéssé halgathattuk-el a' te Római, meggyőzhetetlen és tiszteletre méltó papjaidat, 's egyéb Státusaidat is; ők is rendkívül való módon üldözttettek, *Korsika* srigetére vitettettek-el, vagy *Weltelinbe* küldettettek számkivetéshe. Szentséged ezeket az ő viszatérések után bizonyosan megkülömböztetéssel fogadni, 's nemes érdemeiket gazdagon megjutalmaztatni fogja. A' külömbkülömb üldözttetéseknek resultatuma a' leve, hogy az igazság szembeütnő módon megbizonyítódott: hogy a' Christusnak mindenhatósága a' Cath-hitben az időnek semmi ereje által el nem nyomattathatik; hogy benned és azokban, a' kik veled öszszetartottatva vannak, még mind az az élet és erő él, melly által hajdan a' szent mártýrok a' halállal is szembe szállottak

és azt megvetették; 's hogy a' hol a' Kristus' lelke tartózkodik, ott lakik annak szabadsága is, a' melly tudja azt, hogy a' halhatatlanság az ő tulajdona. —

„Már most emelje-fel Róma, a' Szenteknek szabad lakhelye, a' Religiónak kemény gyámola, a' maga fejét, mellyet egy kegyetlen és elnyomó uralkodás legörbesztett vala. Pontólja-meg már most bátorságban, hogy a' kereszténység' Szövetségoltára az ő kebelében fel van örökre állítatva; hogy ott Apostolok ülnek a' thronuson, hogy a' népeket megítéljék a' világnak végezetéig. Engedjétek örvendezni az ő mártýrjainak hainvait, 's az ő szent tsontjaiknak nyúgvó helyeit. *És, Péter és Pál!* a' Kristus' vezérlése alatt hathatatlan birodalom' megfundáltatásának részesei! ne mozgatná-é meg *VII-dik Piusnak*, az ő lakhelyére, 's a' ti nyúgodalmatoknak helyére lett viszatétettetésén való örvendezés, a' ti *reliquiáitokat* is! —

„És te ditsősséges Britannia! noha elválva vagy is a' mi hitünkötől, élj kevélykedve a' te győzedelmi czímeidnek terhek alatt a' te ditsősségbeli nemes fősvénységednek gyümöltseivel! A' te feltételed e' vala, hogy a' despotismus eleibe gát tétetődjön, a' törvéntelen hatalom meggyőztesek, 's a' világnak a' hekkesség hosszú időkre vissza adattassék. Ez a' feltétel ezen egész hadakozás alatt nem ingadozott és tölleték-el nem távozott. Az igazság kívánnya, hogy el ne felejtjük hogy egyedül Britannia vala az a' felemelkedett vezér, az a' vezető lélek, ki az égygyesség' és szabadulás' zászlóját a' már egészszen kétségbeeső viláért felemelte; hogy a' maga végzetetlen sokaságú kintsét 's népének vérét örömmel feláldozta; hogy ő minden országokra híres vezéreket 's meggyőzhetetlen seregeket, a' mellyek között *Irlandiai Catholicus* vitéz Légiók is találkoztak, küldözött-el, a' mellyeknek tündöklő tselekedeteiket, Egyiptomban, Olasz,

Spanyol, Portugallia, és Frantzia országokban, örök emlékezetben fogja fentartani a' História. Annak a' háládatosságának, mellyel a' Catholicusok egy ilyen országnak tartoznak, nintsen egyéb mértéke anél, a' mellyet az emberi nemnek megszabadítói az emberektől megkívánhatnak. Meggyőződöttek vagyunk Szentséges Atya a' felől, hogy te ezen háládatosságbeli adósságot nem csak minnyájunkért lefizetheted, hanem hogy bizonyosan 's legtelyesebben te is fogod fizetni. Végezetre szívünk szerint megöleljük a' Szentséged térdjeit, 's magunknak ésszentegyházainknak a' te apostoli áldásaidért esdekelvén, imátkozunk, hogy a' mi Urunk a' *Jésus Kristus*, úgy, a' mint tégedet, *Péter* örökösét, a' Héródes' fogságából tsudállatosan megszabadított, tegyen hosszú időkre szerentséssé tégedet, 's a' te thronusodat békességben erősítse meg. " / Central

Olasz Ország.

Egy útasnak leveléből; ki a' múlt Juliust, *Rómában*, *Albanban*, és ezen városoknak vidékein való útazásban töltötte el, ide tesszük a' következő rövid tükelyt, Olvasóinkra bizván, hogy szemelgessék ki magok belőlle, hogy már tsak azolta is mik telyesedtek -bé, mik nem, az ebben előforduló jövendőlés forma vélekedésekből: —

„Vagy két kpautzinusok, úgy mond, a' kik Szerzettyeknek ruhájában és szakállával vándorlottak a' *Nápolyi* vidékekről *Róma* felé, figyelmetes nézésnek tárgyai valának mindenütt, minthogy a' Frantzia uralkodás a' alatt Szerzetesi ruházat eltűnt, 's még most sem állott vissza (*Juliusban* beszélünk). Mostanáig még a' sintsen meghatározatva, hogy valyon a' Barát-Szerzetek a' Pápa' Státosaiban fel fognak -é ismét elevenülni? Mint halljuk, a' Szent Atya Congregátziót rendelt ki, hogy ezen kérdést megvizsgálja, 's erről való vélekedését ő Szeutsége' eleibe terjessze. En-

nyiben mindazáltal megégygyeznek a' vélekedések, hogy a' Franciskánusok, Kapuczinusok, Augustiniánusok, és az iskolakra nézve a' Jésuiták fel fognak állítani. Azonközben minden felé találkozhatni, *Korsikából* és egyéb helyekről a' Pápa' Státusai felé vissza utazó Papokkal, kiket a' Frantzia fő Hatalom számkivetésbe küldött vala azért, hogy nem akarták le tenni a' parautsoltatott hitet. Ezek nem győzik lebeszélieni, melly sok jó akarrattal viseltettek az emberek hozzájuk az ő számkivettetéseknek helyéu, 's melly sok segedelmet nyújtottak nekik minden strázsák 's az arra való nagy vigyázás mellett is, hogy ne levelezhessenek. Egygyik ezen papok között 80 tallért mutatott elő, azt mondván, hogy alamisnából sugorgatta meg. Sokak erőssük közüők, hogy nehezen esett, hogy oda keltett hagyniok számkivettetéseknek helyét. Az erást pedig, hogy a' *Római* Státusokban nem kedvesen fogadtatnak, tsak nem minnyáján panaszolkodtak, a' hol mint magok magokat ezen papok kifejezik, tsak egy ital vizet sem akarnak ingyen adni nekik. A' dolgoknak hirtelen történt megváltozása, a' sok tekintetben, még a' Pápa' Státusainak jövendőbeli kiterjedésére nézve is, 's az országlás' dolgában felvétetendő *maximákra* nézve, uralkodó bizontalanokodás, olly magatartóztató 's mindent lágymelegséggel tekintő állapotba helyeztette a' Római népet, hogy aztsak a' jövendő idő öltöztetheti más ábrázatba. A' Római lakosok mind visszatértek a' magok régi foglalatoskodásaikra, 's a' világgal egyeberánt nem sokat gondólnak, a' világot világnak lenni hagyják. *Alban* városában a' *Darü* pompás Casinójának (evéshez, iváshoz, bálozásokhoz alkalmaztatott szalájának), mellyről azt tartják, hogy tsak sok ezer forintok tektették a' zsigori barát-cellákból (kamarátskákból) kedves lakóhelyé, 's a' mellyben tsak

esztendővel ennekelőtte is e'képpen kiáltottak fel a' tizfira Frantzia aszszonyságok: — „Melly gyönyörűséges leszen ezen házban műlatozni, mikor egészen elkészül“ — ablakaihol, most öreg Kaputzinusokat látunk kikukutskálni. Már a' tsakugyan eszek' ágában se fordúlhatott meg a' szegény Religiosusoknak, hogy illy költségek tétessenek azért, hogy ók ily fejedelmi lakó helyre kaphassanak, 's a' többi.“

Minekutánna azon *Bulla* által (mellyet a' M. Kurir a' maga toldalékjában a' múlt péntéken kiadott, 's a' melly Déák nyelven így kezdődik: *Sollicitudo omnium*), a' *Jésuiták* Szerzete ismét visszaállítatott volna, tsak hamar azután (Aug. 15-dikén) egy Dekretomot adott ki a' Kardinális Kintstármester 's Vice Státustitoknok *Pacca*, melly a' titkos társaságokat illeti. Nagyon bánkodik ő Eminentziája ezen Dekretomnak elején, hogy a' Szabad Kőművesség' méteje, melly a' thronust és mindenek felett a' Szent Religiót fényegeti, a' Pápa' Státusaiiban is, a' hol eddig nem esmérített, elterjedett legyen. Erre nézve álbhatos akarattya Pápa ő Szeatségének, hogy ezt a' veszedelmet eloszlassa: a' mint is hogy ezennel minden Szabad Kőművesi és Szénégetői (úgy nevezett *Carhonarius*) társaságokat, az 1787-dik esztendőben Május 18-dikán költ Constttúzióban *XII-tődik Kelemen* és *XIV-dik Benedek* által meghatározatott papi büntetés alatt, megtilt. — A' papi büntetéseknek említése után leszáll ő Eminentziája a' világi büntetésekre is, és kinyilatkoztatja, hogy ezen társaságnak minden tagjait esmérí az Országlószerk, 's a' főbbek ezek között bē fognak jelenteni a' Kormányozóknál is, hogy szoros vigyázattal legyenek reájok. Meginti ő Eminentziája a' népet, hogy őrizkedjenek, hogy valami *Breve* formájú írásnak, -mellyet ez a' Szénégető társaság oly szín alatt, mintha az a' Pápától volna

kiadattatva, elszéleszteni iparkodik, valami módon hitelt ne adjon. Az ezen bűn ellen a' Dekretumban meghatározatott büntetések testiek, még pedig terhes testi büntetések, 's a' bűn' minéműségéhez képest, a' bűnösök' vagyonának egy részint, vagy egészen való elvesztése. Azon tulajdonosok, a' kik a' magok palotáikban vagy házaikban az e' féle gyűléseknek helyt adnak, elvesztik házaikat.

A' *Római* közönséges piatzokon való (úgy nevezett *Missionális*) prédikállások, mellyeken Pápa ő Szeatsége, a' *Spanyol* Királyi Familiának ott lévő tagjai, 's a' a' Kardinálisok majd minden nap megjelentek, Aug. 28-dikán elvégződtek, 's *Te Deum éneklésekkel* és egyéb rendkívül való ájtatossággal rekesztettek - bé.

Nápoly. — *Jódkim* Király ő Felségének Aug. 21-dikén esett neve' napja nagy pompával ünnepeletett meg az Udarnál. Nagy galában udvarlására mentek ő Felségének minden Udvarnokok és tisztviselői karok. A' nép is nagy örvéndzéssel megünnepelte ezt a' napot. A' *St. Carlo* théatromán új énekes játék volt este; a' hozzá való muzsikát a' híres *Frinelli* készítette a' játékhoz, melynek *Parthenope* a' titulusa, vagy czíme. — A' következő napon a' Márs - mezején egy számos szeregnek műstráját tartotta a' Király.

Az idegen kikötőhelyekben lévő minden Nápolyi Consulok kihirdették, hogy az ő Királyok semmi Hatalmassággal, semmi néppel ellenségeskedésben nintsen, mellyhez képest a' Nápolyi kikötőhelyekbe minden nemzeteknek hajói bēbotsáttatnak 's barátságosan fogadtatnak.

Svétria és Norvégia.

Azon politikai tűznek, a' melly Norvégiát lángba borította, eloltására, ilyen előre való égygyezés tétetett: —

„*Covenantio*, a' melly —

„Egy felől ő K. Herizegsége a' *Své-*

tziai Koronaörökös Princz, a' Svétziai Király ó Felsege' nevében, más felől a' Norvégiai Országlószek között, a' helybehagyás által való megerősítettésnek fenntartásával, köttetett az alólírtak által *Mörsben* Augustus' 14 dik napján az 1814-dik esztendőben: —

„I). Ó Kir. Hertzegsége *Keresztély* Princz, a' *Norvégiai* Rendekeket, a' most fennálló Constitúcióban meghatározottat mód szerént haladék nélkül össze hívhatja. A' Diéta Szepembernek utolsó napján, vagy ha ez lehetséges nem lenne, Októbernek nyoltz első napjain kezdődjek-el. —

„II). Ó Felsege a' Svétziai Király, egy vagy több, tölle kineveztetendő Biztosok által, egyenesen a' Diétával fog értekezni. —

„III). Ó Felsege a' Svétziai Király megígéri, hogy azt a' Constitútiót elfogadja, mellyet a' Diéta *Eidsvolban* készített. Ó Felsege nem fog ezekben semmi változásokat projektálni azokon kívül, a' mellyek ezen két országoknak összehátoltatódásokra szükségesek, és arra kötelezi magát, hogy minden változtatást tsak a' Diétának megégyezésével tétet benne. —

„IV). Minden ígéretek, mellyeket a' Svétziai Király a' *Norvégiai* népnek tétett, valamint szintén a' mellyeket a' Koronaörökös a' Király' nevében tett, szorossan teljesíttessenek, 's a' Diétán is erősíttessenek-meg. —

„V). A' Diéta *Kristiania* városában tartatik. —

„VI). Ó Felsege a' Svétziai Király kijelenteti, hogy senki azon vélekedéséért, mellyeket a' két országoknak összehátoltatások ellen kijelentett, sem egyenesen sem melesleg üldöztetni nem fog. A' polgári és katonai tisztviselőkkel, akár *Norvégiai* akár egyéb születésűek legyenek, olyan tisztelettel és jó akarattal kell bánni, a' milyennel tartozik a' fő Hatalom. Senki elő nem vétethetik a' véleke-

déséért. A' kik tovább szolgálui nem akarnak, penziót kapjanak. —

„VII). Ó Felsege a' Svétziai Király közbe fogja magát tenni a' *Dániai* Király. nál azért, hogy változtassa-meg azon Rendeletseit vagy *Ediktumait*, mellyeket a' folyó 1814-dik esztendő Januáriussa' 4-dik napjától fogva, valamint a' közönséges tisztviselők, úgy maga *Norvégia* ellen is kiadott. — Aláírták:

„*Collet Aaal János*, Státus-Tanátsos,
„*Skiöldebrand* Gen. Lajtnánt
„*Björstierna*, Gen. Májor,
Rátifikáltatott: — *Keresztély Fridrich*.

A' mi a' *Svékus* és *Norvégus* seregek között való fegyvernyűgvást illeti, ebben ezek a' megjegyzésre méltóbb pontok fordítanak elő: Ez is azon napon készült, mellyen a' feljebb előadott Egygyezés. Tart a' fegyvernyűgvás a' Diétának elkezdődése után 14 napokig; a' felmondás után 8 napok múlva lehet elkezdeni az ellenségeskedést. A' közösülés, behozás's kivívés, a' fegyvernyűgvásnak aláíratatása után szárazon vizen szabad leszen. A' *Norvégiai* úgy nevezett nemzeti, vagy népkatonaság, eloszlik; tsak bizonyos megnevezett Regularis Regimentek maradnak lábön. A' *Norvégiai* földön tsak két Osztály-sereg marad hátra a' Svétziai armádából, a' többi haladék nélkül visszisa indul Svétziába. Mind két résznek vezérjeik megparántsolják: hogy a' két armádák jó egyetértésben légyenek egymással; hogy a' hadokozásnak minen inségei enyészsenek-el, semmi hadi adó, semmi requisitzió fenn ne álljon; a' seregek mindent kész pénzel fizessenek. A' hadi fogjokat mind a' két rész lehető hamarással Lotsássa szabadon. Hogy a' Diéta a' maga tanátskozásait *Kristiania*ban egész szabadsággal folytathassa, se a' *Svékus* se a' *Norvégus* seregeknek ne legyen szabad addig, míg a' képviselők a' magok tanátskozásokat folytatni fogják.

a' városhoz három mérföldnél közelébb menni. A' Diéta alatti a' Kristianiai polgárság tegye a' katonai őrizetet a' városban és az *Aggerhuusi* erősségben, 's a' többi. — Alább a' *Keresztély* Princznek és a' Svétziai Koronaörökösnek Ratifikálásaik következnek.

Frantzia Ország.

Azok a' fenyves mulatságok, mellyeket *Páris* városa Aug. 29-dikén a' Király' tiszteletére adott, így irattattatnak le: —

„Augustus 28-dikán este és 29-dikén reggel sok ágyúknak durrogása jelentette a' kezdődő mulatságokat. A' kalmár boltok majd mind bezárattak; a' lakosok szállásaikat elhagyván azokra a' piatzokra gyülekeztek, a' mellyeken a' Királynak a' városháza felé kellett útját venni. A' Párisi egész őrző sereg parádében állott fegyveresen. A' gyalogság az úttízakon formálta a' kettős sorokat; a' lovasság, 's ezek között a' Királyi testőrök, a' Király és kísérei jelölt 's utánuk mentek tsapatonként. —

„A' nép' mulatságai az úgy nevezett *Elyzéumi* mezőkön délutánai 2 óraker kezdődtek - el, a' melly végre külömbkülömbféle állások voltak építetve a' muzsikáló karoknak számokra. Az ezen mezőkre vivő útnak kezdeténél 36 szökő kútak voltak, a' mellyekből bor szökött; az eleség pedig 12 színekből osztatott - ki a' népnek. A' vizen való útközet 3 óraker tétetett, a' mellyeket a' hajós katonákkal megrakatott 20 apró hajók mütattak tengeri útközetnek formájára. Ennek végződése után a' győzedelmesek órákkal és ezüst poharakkal ajándékoztattak - meg. Négy óratájban levegői időöltés volt, mely abban állott, hogy levegői golyóbisok által mesterséges

vad disznók, tigrisek, kutyák, és lovakon ülő Rítterek borsáttattak - fel, és vadászatot ábrázoltak a' levegőben, melly a' népnek nagyon tettzeit. —

„A' Király éppen 5 óraker indúlt - ki 12 hintókkal a' *Thülleria* kastélyból a' városháza felé. Mindenik hintót 8 ló vonta. A' Király, *Angouleme* Hertzegné, és *Monsieur*, a' 8-dik hintóban ültek, *Monsieur* a' Királlyal szemben, a' Hertzegné pedig a' Király' bal keze felől. A' következő hintókban ültek *Angouleme* és *Berry* Hertzegek. A' sereg 6 óraker érkezett - meg a' városházához. A' *Sequanai* (Párisi) Prefektus a' Magistrátussal a' Királyt fogadván, ő Felségét a' thronushoz kísérte, melly az első szalában volt felállítatva. Leülvén ő Felsege, a' Prefektus egy beszédet intézett hozzá, mellyre a' Király is felelt. Azután a' Párisi Elöljárók, a' Nemzeti seregeknek egy Követsége, és a' külső Követek, a' kik ezen bárra hivatalosok voltak, bémütattattak. Ezen szalából az ebédli szalába ment ő Felsege, 's asztalhozült. Jobbra felől *Monsieur*, 's mellette H. *Angouleme*, balja felől *Angouleme* Hertzegné, 's e' mellett H. *Berry* ültek. Ugyan ezen Királyi asztal mellett ültek még 36 fő aszszonyságok, kiket a' Király nevezett volt ki. A' Prefektus és Magistratuális személyek udvaroltak az asztala körül. Asztal felett külömbkülömb muzsikállások voltak. Tíz óraker tűzjárték volt a' XVI-dik Lajos hidján. — Az asztaltól való felkelése után a' tántzoló szobába ment a' Király és a' familiája, a' hol Hertzeg *Berry* a' Prefektus feleségével *Chabrolnéval* kezdette el a' tántzolást. —

[Végezetét lásd a' Toldalékban].

Sept. 10-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 241 $3/4$ forintot Váltó tzedalában.